

1. ☒ Ούλοφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1, Ζωγράφου,
☎ 210 74 88 030
2. ☒ Φανερωμένης 13, Χολαργός,
☎ 210 65 36 551
www.en-dynamei.gr

**ΛΥΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΑ 21 - 24**

1. Να μεταφράσετε τα υπογραμμισμένα αποσπάσματα.

Μονάδες 30

is Gallos iam abeuntes secūtus est: quibus interemptis aurum omne recēpit.

αυτός ακολούθησε τους Γαλάτες, ενώ (που) ήδη αποχωρούσαν· αφού τους εξολόθρευσε, πήρε πίσω όλο το χρυσάφι.

Quod illic appensum civitāti nomen dedit: nam Pisaurum dicitur, quod illic aurum pensātum est.

Επειδή αυτό ζυγίστηκε εκεί, έδωσε το όνομά του στην πολιτεία· ονομάζεται δηλαδή Πίσσαυρο, επειδή εκεί ζυγίστηκε το χρυσάφι.

quos equidem in deōrum immortalium coētu ac numero repōno.

σε αυτούς εγώ βέβαια δίνω μια θέση ανάμεσα στους αθάνατους θεούς (/ αυτούς βέβαια εγώ τοποθετώ στη συνάθροιση και τον αριθμό των αθάνατων θεών).

Amēmus patriam, pareāmus senatui, consulāmus bonis;

Ας αγαπάμε την πατρίδα, ας υπακούμε στη Σύγκλητο, ας φροντίζουμε για τους καλούς πολίτες·

«Bene quiēvit, libenter cibum sumpsit».

<< Καλά κοιμήθηκε, με όρεξη πήρε/έφαγε την τροφή του>>.

tum se dolōri dabat et paulo post siccis oculis redībat. Scribōniānus arma in Illyrico contra Claudium moverat; fuerat Paetus in partibus eius et, occīso Scribōniāno, Rōmam trahebātur.

τότε παραδινόταν στη θλίψη και λίγο αργότερα γύριζε πίσω με τα μάτια στεγνά. Ο Σκριβωνιανός είχε στασιάσει στην Ιλλυρία εναντίον του Κλαυδίου·

Erat ascensūrus navem;

Επρόκειτο να επιβιβασθεί σε ένα πλοίο· η Αρρία παρακαλούσε τους στρατιώτες να επιβιβαστεί μαζί.

Non impetrāvit: conduxit piscatoriam naviculam ingentemque navem secūta est.

Δεν το κατόρθωσε· νοίκιασε ένα ψαράδικο караβάκι και ακολούθησε το τεράστιο πλοίο.

Nasīca sensit illam domini iussu id dixisse et illum intus esse.

Ο Νασικάς κατάλαβε ότι εκείνη είχε πει αυτό με διαταγή του αφεντικού (της) και ότι εκείνος ήταν μέσα.

Accipe nunc quid postea Nasīca fecerit.

Μάθε τώρα τι έκανε αργότερα ο Νασικάς.

Paucis post diēbus cum Ennius ad Nasīcam venisset et eum a ianuā quaereret, exclamāvit Nasīca se domi non esse, etsi domi erat.

Μετά από λίγες μέρες, όταν ο Έννιος είχε έρθει στον Νασικά και τον ζητούσε από την πόρτα, ο Νασικάς φώναξε δυνατά ότι δεν ήταν στο σπίτι, αν και ήταν στο σπίτι.

Tum Ennius indignātus quod Nasīca tam aperte mentiebātur: «Quid?» inquit «Ego non cognosco vocem tuam?»

Τότε ο Έννιος αγανακτισμένος επειδή (που) ο Νασικάς τόσο φανερά ψευδόταν· << Τι (λες); >>, είπε, <<Εγώ δεν αναγνωρίζω τη φωνή σου;>>

2. Να αντιστοιχίσετε τους αριθμούς της αριστερής στήλης με τα γράμματα της δεξιάς στήλης:

1. Οβίδιος **γ**

2. κλασική εποχή **δ**

3. Κικέρων **β**

4. δημοκρατική εποχή **α**

5. Οράτιος **ε**

α. ως το 31 π. Χ

β. Έγραψε τους τέσσερις "κατιλινικούς" λόγους

γ. Μεταμορφώσεις

δ. περίπου ως το 14 μ. Χ

ε. Επωδοί (Erodi)

Μονάδες 10

3. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους:

flumen: κλητική πληθυντικού αριθμού **flumina**

absens: ονομαστική πληθυντικού ουδετέρου γένους **absentia**

Fabricios: κλητική ενικού αριθμού **Fabrici**

rem publicam: δοτική ενικού αριθμού **rei publicae**

motus : αιτιατική ενικού αριθμού **motum**

puer: αφαιρετική πληθυντικού αριθμού **pueris**

domini: γενική πληθυντικού αριθμού **dominorum**

se: τη δοτική ενικού στο α' πρόσωπο **mihi**

quid: αφαιρετική ενικού θηλυκού γένους **quo**

impudens: γενική πληθυντικού αρσενικού γένους **impudentium**

Μονάδες 11

4. **deōrum immortalium:** Να γράψετε τις πλάγιες πτώσεις στον άλλον αριθμό.

Μονάδες 4

dei immortalis

deo immortalis

deum immortalis

deo immortalis

5. **quid ageret puer:** Να αντικατασταθεί χρονικά το ρήμα στην ίδια έγκλιση και φωνή.

Μονάδες 4

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

ΕΝΕΣΤ. agat

ΜΕΛΛ. acturus sit

ΠΑΡΑΚ. egerit

ΥΠΕΡΣ. egisset

6. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους:

evertērunt: το απαρέμφατο του ίδιου χρόνου στην ίδια φωνή **evertisse**

est factus: το γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής μέλλοντα **fient**

pareāmus: το β' πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής υπερσυντελικού στην ίδια φωνή **paruissetis**

volumus: το απαρέμφατο ενεστώτα **velle**

vincerent: το α' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα στην άλλη φωνή (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο) **victae erimus**

Erat ascensūrus: τον αντίστοιχο τύπο στην υποτακτική **ascensurus esset**

quaerenti: τον αντίστοιχο τύπο στον μέλλοντα **quaesituro**

erat: το γ' πληθυντικό οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα **fuerint**

mentiebātur: τον αντίστοιχο τύπο στην υποτακτική **mentiretur**

responderit: το β' ενικό υποτακτικής μέλλοντα στην ίδια φωνή (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο)

responsurus sis

credidi: τη μετοχή ενεστώτα **credens**

Μονάδες 11

7. Accipe nunc quid postea Nasīca fecerit: Να μετατρέψετε την κύρια πρόταση ώστε να δηλώνει **α. ευχή** και **β. απαγόρευση** (με τη χρήση υποτακτικής).

α. Utinam accipias nunc   **β. Ne acceperis nunc**

Μονάδες 2

8. ac marīto persaepe interroganti, quid ageret puer, respondēbat: Να αναδιατυπώσετε την περίοδο αντικαθιστώντας το ρήμα της κύριας **respondebat** με το ρήμα **respondet**. Να προβείτε στην απαραίτητη αλλαγή και να την αιτιολογήσετε.

- ac marito persaepe interroganti, quid **agat** puer, **respondet** (μον. 1)
- Η δευτερεύουσα πρόταση δηλώνει το σύγχρονο το παρελθόν. Συγκεκριμένα, η μετοχή interroganti θεωρείται ιστορικού χρόνου γιατί εξαρτάται από το ρήμα ιστορικού χρόνου respondebat και η δευτερεύουσα εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού. (μον. 1)
- Με την αντικατάσταση του respondebat από το respondet απαιτείται η αντικατάσταση του ρήματος της δευτερεύουσας με το **agat** (υποτακτική ενεστώτα) ώστε να δηλώνεται το **σύγχρονο στο παρόν**. (μον. 1)

Μονάδες 3

9. Ego non cognosco vocem tuam?: Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Vox tua a me non cognoscitur ?

Μονάδες 2

10. Να αντικαταστήσετε την υπογραμμισμένη λέξη με αυτές που βρίσκονται στην παρένθεση δηλώνοντας την ίδια επιρρηματική σχέση: Quod illic appensum civitāti nomen dedit (**Roma, Italia.**)

Romae, in Italia

Μονάδες 2

11. Να αναλύσετε τις παρακάτω μετοχές:

a. Brenno duce (με τον χρονικό σύνδεσμο **dum**) **dum Brennus dux est**

b. abeuntes (με τον ιστορικό **cum**) **cum Galli abirent**

c. indignātus (ώστε να δηλώνει υποκειμενική αιτιολογία) **quod Ennius indignatus esset**

Μονάδες 4

12. Tum Ennius indignātus quod Nasīca tam aperte mentiebātur: Να αναδιατυπώσετε τη δευτερεύουσα ώστε να δηλώνει την αιτιολογία που είναι **αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας**.

Tum Ennius indignātus **cum** Nasīca tam aperte **mentiretur**

Μονάδες 2

13. Να αναγνωρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν:

a. << Amēmus patriam >> (είδος, εκφορά) Κύρια πρόταση επιθυμίας, εκφέρεται με (προτροπική) υποτακτική και δηλώνει προτροπή.

b. << Cum P. Cornēlius Nasīca ad Ennium poētā venisset >> (είδος, εισαγωγή, εκφορά, δικαιολόγηση εκφοράς, λειτουργία)

- Δευτερεύουσα χρονική επιρρηματική πρόταση, που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός

του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το sensit.

- **Εισάγεται με τον ιστορικό ή διηγηματικό σύνδεσμο cum**, ο οποίος αναφέρεται σε διηγήσεις του παρελθόντος και υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση της δευτερεύουσας με την κύρια δημιουργώντας ανάμεσά τους μια σχέση αιτίου και αιτιατού.
- Εκφέρεται με **υποτακτική**, που κάνει φανερό τον ρόλο του **υποκειμενικού στοιχείου**. Συγκεκριμένα, με υποτακτική υπερσυντελικού (venisset). Εξαρτάται από το ρήμα sensit της κύριας πρότασης που είναι ιστορικού χρόνου και δηλώνει το **προτερόχρονο στο παρελθόν**.

c. << Ego non cognosco vocem tuam?>> (είδος, εισαγωγή, εκφορά)

- Κύρια πρόταση, ευθεία ερώτηση, ολικής αγνοίας, απλή. Δεν εισάγεται με κάποιο ερωτηματικό μόριο για λόγους έμφασης.
- Εκφέρεται με οριστική ενεστώτα (non cognosco) και εκφράζει πραγματική απορία.

Μονάδες 5

14. Να αναγνωρίσετε τους τύπους με έντονο χρώμα στο κείμενο.

Μονάδες 10

- **propter praedam**: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της εξαίρεσης στο ρήμα everterunt
- **Quod**: υποκείμενο του ρήματος dedit
- **gloriae**: αντικείμενο του ρήματος serviamus
- **corpus**: υποκείμενο του απαρεμφάτου esse
- **filium**: υποκείμενο στο απαρέμφατο vivere (ταυτοπροσωπία)
- **Scriboniano**: υποκείμενο της μετοχής occiso
- **Romam**: (απρόθετη) αιτιατική που δηλώνει κίνηση σε τόπο στο trahebatur
- **iussu**: αφαιρετική (οργανική) του εσωτερικού αναγκαστικού αιτίου στο dixisse
- **domi**: επιρρηματικός προσδιορισμός που δηλώνει τη στάση σε τόπο στο ρήμα erat
- **ancillae**: έμμεσο αντικείμενο του ρήματος credidi